

En stolt och svensk kyrka!

*Sverigedemokrater i Svenska kyrkan
– Kyrkopolitiskt valmanifest 2025*

Grunden för vårt engagemang

Svenska kyrkan har under de senaste tvåhundra åren genomgått en djupgående förändring. Från att ha varit en bärande kraft i det svenska enhetssamhället har kyrkan successivt skilts från staten, centraliserats och förlorat sin självklara plats i människors liv. Döpet är i dag medlemsgrundande, vilket har minskat den naturliga folkliga förankringen. Samtidigt är kyrkan fortfarande en folkkyrka, majoriteten av svenskarna är fortfarande medlemmar, och kyrkan är reglerad i lag som ett evangelisk-lutherskt, demokratiskt uppbyggt samfund med rikstäckande ansvar.

Kyrkan har en unik roll: som ansvarig för begravningsväsendet, som förvaltare av landets största kulturarv, våra kyrkor, och som en närvarande kraft i både troendes och icke-troendes vardag. Begreppet "kyrkan mitt i byn" lever kvar, både bildligt och bokstavligt.

I denna tid av omvandling är det viktigare än någonsin med ett omsorgsfullt styre som värnar kyrkans tro, tradition och särskilda uppdrag. Sverigedemokrater i Svenska kyrkan tar detta ansvar, för troende och icke-troende, för kulturarv och framtid.

Svenska kyrkan är mer än ett samfund, den är en bärande del av Sveriges historia, identitet och framtid. På tusenårig grund vill vi bygga vidare, för ett levande kyrkoliv i nästa tusen år.

En kyrka i tiden, men inte av tiden

Svenska kyrkan åtnjuter, trots rekordhøgt medlemstapp, alltjämt ett stort förtroende bland allmänheten. För många svenskar är den förknippad med en uppsättning traditioner, normer, värderingar och ceremonier genom livets olika skeden, samt med de rika skönhetsvärden som finns i det materiella och immateriella kulturarv som kyrkan förvaltar.

För många utgörs kyrkan av dess fyra grundstenar: gudstjänst, mission, undervisning och diakoni. För andra handlar det exempelvis om öppen förskola eller körsång.

Vår vision är en bred och utåtriktad kyrka, där den kristna tron och identiteten är stark och trygg i sig själv, och där välkomnandet är varmt. En kyrka där kärleken till det egna kulturarvet har en naturlig plats vid sidan av kärleken till människor. En kyrka som bejaktar sin roll som kulturbärare och förvaltare av ett svenskt, nordiskt och västerländskt kulturarv. En kyrka som, utan att ge avkall på sina värden och traditioner, vänder sig till samhället och söker nya arbets- och kommunikationsformer.

Kort sagt: en kyrka i tiden, men inte av tiden.

Kyrkan som välkomnande för alla – inte en del av extrema politiska organisationer

Svenska kyrkan har under en längre tid haft ett nära samarbete med Pride-rörelsen. Kyrkan har deltagit aktivt i Pridefestivaler runt om i landet och har stöttat HBTQ-rörelsen. Ett exempel på detta är utbildningssatsningen *Regnbågsnyckeln*, som beslutades av kyrkomötet år 2013. Svenska kyrkan har också varit en del av "Kyrkorna på Pride", ett samarbete mellan olika kyrkor och organisationer.

Pride-rörelsen är en politisk rörelse. I Sverige har den haft stöd från flera politiska partier, särskilt de som är vänsterorienterade, radikalt vänsterorienterade och liberala. Samtidigt har Pride-rörelsen fått kritik för sina kopplingar till vissa politiska och extrema organisationer. Rörelsen har också skakats av skandaler. Till exempel har Stockholm Pride kritiserats för att inte agera tillräckligt snabbt mot en chef som anklagats för sexuella närmanden mot en minderårig. Dessutom har det riktats kritik mot vissa inslag i Pridefestivalen som anses utgöra riskfaktorer för HBTQ-personers välmående. I en parad i Falun bars exempelvis en banderoll med en uppmaning om att döda ett av de konservativa riksdagspartierna samt "alla andra borgare".

Vi vill vara tydliga med att vi stöttar alla former av strävan efter att synliggöra och stärka människors rättigheter och livssituation. Vi menar dock att detta är en naturlig del av den kristna läran och att kyrkan därför inte behöver samarbeta med extrema eller politiska organisationer.

En av de mest grundläggande principerna i den kristna läran är Bibelns uppmaning till kärlek och medkänsla för alla människor. Ett av de mest välkända bibelställena är från Matteusevangeliet, där Jesus säger att man ska älska sin nästa som sig själv. Detta innebär att man ska visa kärlek och respekt för alla människor, oavsett deras bakgrund eller egenskaper. Därmed finns redan en tydlig grund för församlingar, anställda och andra inom Svenska kyrkan att arbeta för alla människors lika värde.

Utöver detta finns det flera skäl till varför Svenska kyrkan bör avsluta sitt samarbete med Pride-rörelsen. Rörelsens ofta extrema värderingar och budskap överensstämmer inte med traditionell kristen lära, och den är alltför politiserad i sitt arbete. Svenska kyrkan ska undvika att bli involverad i extrema politiska frågor för att behålla sin neutralitet och fokusera på sin kristna mission. Det finns också många medlemmar i Svenska kyrkan som inte ställer sig bakom samarbetet med Pride och anser att det skapar splittring och kontroverser.

Svenska kyrkans förhållande till islam och andra religioner

Vi ser mycket kritiskt på Svenska kyrkans samarbeten med muslimska organisationer och nätverk såsom Islamic Relief som har anknytning till det terrorstämplade muslimska brödraskapet.

Vi anser att Svenska kyrkan inte ska ha någon samverkan överhuvudtaget med dessa antidemokratiska krafter. Att flera av kyrkans företrädare uttalar sig positivt om dessa organisationer anser vi vara oerhört naivt. Svenska kyrkan ska inte aktivt medverka till att islam breder ut sig i vårt land, ej heller bidra till att normalisera värderingar baserade på sharia som inte är förenliga med värderingar, och vårt sätt att leva, i ett västerländskt samhälle. Det är inte kyrkans roll att finansiera en annan religions ambitioner att få ökat inflytande och det är sannerligen inget som kyrkan och dess medlemmar ska bekosta eller ge sin tid och sina resurser till.

Svenska kyrkan är också starkt engagerad i vad man kallar för interreligiös dialog. Interreligiös dialog är samtal och samarbete mellan olika religioner, till exempel mellan kristna och muslimer. Detta i skillnad mot exempelvis ekumenisk dialog som är samarbete mellan olika kristna samfund. Om dialogen och samtalet har som utgångspunkt att förstå andra människors tankar och världsbild kan dialogen bli ett viktigt verktyg för sammanhållning och för att undvika polarisering och fiendskap. Att ha olika syn på sakfrågor eller existentiella frågor är naturligt och att samtala kring dem är ett tecken på sundhet i ett demokratiskt samhälle. Samtidigt är det viktigt att vara tydlig i sitt budskap och trygg i sin identitet när man representerar kristen tro, bekännelse och lära i synnerhet i möten med andra religioner och dess religiösa företrädare. Idag är syftet med den interreligiösa dialogen otydligt vad gäller den teologiska utgångspunkten.

Dessutom har nyare forskning och avhandlingar visat att många av Svenska kyrkans interreligiösa samarbeten är med organisationer och grupper kopplade till islamism och odemokratiskt tankegods, vilket är oacceptabelt och ska upphöra.

Undersökningar visar att syftet med religionsdialogen är otydlig för församlingarna och mycket av det som församlingarna uppfattar som religionsdialog är spontana möten med människor av annan trosuppfattning. Om varje möte med en person som inte är troende dels uppfattas som ett religionsdialogmöte dels utgår ifrån att denna person redan har hittat sin väg till Gud och inte har behov av att möta Jesus så riskerar Svenska kyrkan att tappa en av sina grundläggande uppdrag nämligen missionsbefallningen och att gå ut och göra alla folk till lärjungar.

Vi vänder oss därför emot utvecklingen inom Svenska kyrkan där religionsdialog har börjat handla om att utveckla en tvetydig teologi som ansträngt försöker förena alla religioner under samma Gud. Risker att samtalet blir ett sätt att försöka finna konsensus i frågor där skillnaden mellan olika religioner är fundamentalt olika, vilket i sin tur innebär att göra avkall på sin egen tro.

Vi anser inte heller att religionsdialogen ska innebära att Svenska kyrkan ska inta en undfallande roll till religiös extremism inom andra religioner och där man riskerar att understödja densamma. Religiös extremism kan medverka till förtryck och lidande för människor och det är något Svenska kyrkan som är grundad på Jesu kärleksbudskap ska motverka och inte understödja. Som ovan nämnts ser vi hur Svenska kyrkan varit med och stöttat organisationer som exempelvis Islamic Relief, som har koppling till muslimska brödraskapet och som i sin tur förtrycker och förföljer kristna i flera länder och bidrar till religiös extremism i Sverige. Vi har också sett exempel på att Svenska kyrkan varit med och uppmuntrat böneutrop utan att ha i åtanke att kristna som flytt från islamistiskt förtryck upplever böneutrop, som en påminnelse av förtrycket de fått uppleva med radikala och påtvingande uttryck som böneutrop med dess budskap att området, eller staden tillhör islam.

Att vid behov finna gemensamma lösningar på samhällsproblem samt möta människor med olika bakgrund och religion med ömsesidig respekt är givetvis något självklart, men vi anser att Svenska kyrkan har gått långt alltför långt, vilket har orsakat att man gjort avkall på kyrkans egen tro, bekännelse och lära i dessa sammanhang vilket riskerar att Svenska kyrkan ytterligare förlorar medlemmar som inte känner sig hemma i denna utveckling.

Förföljelsen av kristna och angreppen på kyrkomiljöer

Svenska kyrkans arbete med att stödja förföljda kristna måste intensifieras i deras hemländer och närområden, då förföljelsen mot kristna i världen hela tiden ökar och vi vill se bredare samarbeten med organisationer som stödjer förföljda kristna, såsom till exempel Open Doors. Vi anser att Svenska kyrkan mycket mer ska prata om, informera och synliggöra den förföljelse och svåra situation många kristna upplever i sina olika länder. Ofta rapporterar inte vår egen public service om hur kristna förföljs och mördas, när överfall sker och kyrkor under pågående gudstjänst attackerats. Det är därför Svenska kyrkan behöver ta detta ansvar. Det uppskattas att var sjunde kristen i världen förföljs och diskrimineras. Det finns flera fasansfulla exempel på hur kristna har fördrivits. I byar och städer där majoriteten har varit kristna, där finns det idag inga kristna kvar. Då tänker vi framförallt på Mellanöstern, men nu ser vi samma utveckling i Afrika och Pakistan där islamistiska grupper har kommit att rikta in sig på kristna grupper. Att stå upp för kristna trossyskon i vår värld ska inte uppfattas som en provokation utan vara något fullt naturligt och stärker också den kristna gemenskapen i vårt eget land.

Tyvärr förekommer det, även i vårt land, hatbrott mot kristna och kyrkliga platser. Det har skett exempelvis attentat mot kyrkor, skändning av gravar och stölder av urnor. Oavsett motiv för vandalisering av gravgårdar och kyrkor i Sverige är det ett angrepp mot något av det allra heligaste, de dödas vilorum, det svenska kulturarvet och religionsfriheten. Hatbrott mot kristna och kulturminnesskyddade kyrkomiljöer är även ett angrepp mot en del av vårt nationella kulturarv och den svenska och västerländska identiteten.

Kristofobiska angrepp, liksom angrepp mot andra religiösa inriktningar, är ett hot mot det svenska samhällets värderingar. Religionsfriheten är en grundläggande frihet i Sverige. Hatbrotten mot judar ökar hela tiden och även detta är ett oerhört allvarligt problem.

Det är oroande att vi ser denna form av religiösa motsättningar öka i samhället. Oavsett trosinriktning eller kulturell hemvist brukar griftefriden vara en självklarhet. Inte enbart våldet utan den generella respekten för gravplatser tycks ha förändrats. Vi måste göra allt vi kan för att bekämpa de kristofobiska hatbrotten, såväl från det offentliga sida som från Svenska kyrkans sida.

Behovet av ett nationellt samtal och en åtgärdsplan är uppenbart och en sådana bör sjösättas från såväl kyrkans som det offentliga sida. I det senare fallet bör Svenska kyrkan uppvakta riksdag, regering och kommuner i syfte att få sådana till stånd.

Svenska kyrkan som välfärdsaktör

Vi vill möjliggöra för Svenska kyrkan att ta en mer aktiv roll i att driva äldreboenden, sjukhus, skolor och förskolor. Detta eftersom de institutioner som i dag ansvarar för dessa verksamheter delvis har brustit i sitt välfärdsåtagande. Att låta Svenska kyrkan vara en naturlig del av dessa viktiga samhällsfunktioner skapar förutsättningar för en värdig omsorg om människor.

Historiskt sett har Svenska kyrkan haft en betydande roll i det svenska samhället. Under medeltiden och fram till 1800-talet var kyrkan en central aktör inom både utbildning och vård. Många av Sveriges första skolor och sjukhus grundades och drevs av kyrkan. Denna tradition av omsorg och bildning är något vi vill återuppliva och förstärka. Att återigen ge kyrkan en framträdande roll inom välfärden innebär att vi bygger vidare på denna rika historia.

I andra europeiska länder ser vi goda exempel på hur kyrkor framgångsrikt driver välfärdsinstitutioner. I Tyskland och Nederländerna är kyrkorna starkt engagerade i driften av sjukhus och äldreboenden, vilket har lett till hög kvalitet och nöjda medborgare.

Fördelarna med att ge Svenska kyrkan möjlighet att driva äldreboenden, sjukhus, skolor och förskolor är många. Kyrkan har en lång tradition av omsorg, medmänsklighet och etisk vägledning.

En ytterligare fördel är kyrkans starka lokala förankring, det höga förtroende den åtnjuter och det breda nätverk av frivilliga som finns att tillgå. Detta gör att kyrkan kan mobilisera resurser och engagemang från lokalsamhället på ett sätt som statliga och kommunala aktörer ibland har svårt att uppnå.

Vi menar att Svenska kyrkan, med sin långa erfarenhet av omsorg och människonära arbete, kan spela en viktig roll i att bidra till en trygg och kvalitativ välfärd.

Svenska kyrkan och missionen

I takt med att främmande religioner tar större plats i Sverige och allt färre svenskar betraktar sig som kristna, behöver Svenska kyrkan bli mer offensiv i sin nationella mission. Kyrkan bör även överväga att inrätta ett nationellt hjälpcenter för konvertiter som drabbas av förföljelse på grund av sin förändrade trosinriktning, särskilt de som lämnat islam.

Svenska kyrkan utmanas av både sekularisering och invandring från religiöst avlägsna länder, särskilt de muslimska. Kyrkan behöver vända den nedåtgående medlemstrenden samtidigt som den möter utmaningar från minoritetsgrupper med annan tro. I detta arbete är missionsinsatser och evangelisation avgörande.

Sverige är ett segregerat samhälle, där vissa förorter präglas av hög arbetslöshet och religiös fundamentalism, särskilt i form av islamism. Här har kyrkan ett ansvar att verka för att motverka både utanförskap och religiös extremism, genom sin närvaro och sitt arbete över hela landet. Särskilt i utsatta områden kan kyrkan som social och

medmänsklig aktör göra skillnad och erbjuda alternativ, inte minst för dem som lever under tryck från självutnämnda moralpoliser.

Svenska kyrkan ska inge framtidshopp och gemenskap genom sin verksamhet och sin tro. Kyrkan bör missionera och välkomna människor till den lutherska protestantismen, särskilt i områden där sociala och religiösa utmaningar är som störst. Sverigedemokraterna föreslår att kyrkan tar fram introduktionsmaterial på svenska och på relevanta invandrarspråk för att underlätta en första kontakt med kyrkan och kristendomen. Därefter ska dessa personer lotsas vidare in i Svenska kyrkan och dess verksamhet på svenska.

Mission i en ny tid kan fungera som en port in till det svenska samhällets värderingar. Vi vill därför se en ökad närvaro av präster och diakoner i föreningsliv och andra samhällssammanhang, för att skapa naturliga möten med människor. Nyfikenheten på Svenska kyrkan kan väckas och byggas upp genom förtroendeskapande aktiviteter.

Väjningsrätten – en demokratisk rättighet

Sedan 1970-talet, i efterdyningarna av vänstervågen, har det inom Svenska kyrkan förts diskussioner om huruvida kyrkan ska viga samkönade par eller inte. Åsikterna har varit delade, men en genomtänkt kompromiss nåddes i form av den så kallade väjningsrätten.

Väjningsrätten innebär att en präst inom Svenska kyrkan har rätt att avstå från att förrätta en vigsel eller andra kyrkliga handlingar av olika skäl, såsom trosövertygelse, respekt för Bibeln och den kristna trons traditioner eller av samvetsskäl. Den gäller oavsett om det handlar om ett heterosexuellt eller ett samkönat par.

Denna ordning har visat sig fungera väl. Om en präst av samvetsskäl inte vill förrätta en vigsel, är det kyrkoherdens ansvar att se till att en annan präst genomför vigseln. På så sätt säkerställs att alla medlemmar i Svenska kyrkan har rätt till vigsel enligt kyrkans ordning.

Trots detta vill vissa nomineringsgrupper och politiska partier på vänsterkanten, liksom liberalt sinnade grupper, avskaffa denna demokratiska rättighet. Det är något vi inte kan ställa oss bakom.

Vi menar att ingen präst ska tvingas genomföra vigslar som strider mot deras tro eller samvete. Ett sådant tvång kan leda till allvarliga samvetskonflikter och bidra till en försämrad arbetsmiljö samt ökad stress bland präster som upplever att de inte kan utföra sitt uppdrag i enlighet med sin övertygelse. Svenska kyrkan måste värna mångfalden av uppfattningar bland sina anställda, både bland dem som redan är i tjänst och vid framtida rekryteringar.

Att avskaffa väjningsrätten skulle skapa splittring och konflikter inom kyrkan och utgöra ett oacceptabelt ingrepp i den kyrkliga demokratin och rätten att tycka olika.

Livets helighet och unika värde

Under 2023 genomfördes cirka 35 550 ingrepp kopplat till avbrytande av graviditet, vilket motsvarar befolkningen i en medelstor svensk kommun. Den medicinska metoden var vanligast och användes vid drygt 96 procent av alla ingrepp samma år.

Sverige ligger över det europeiska genomsnittet när det gäller frekvensen av dessa åtgärder, men har lägre siffror än exempelvis Storbritannien och Frankrike när man mäter per 1 000 invånare.

Historiskt sett har Svenska kyrkan intagit olika ståndpunkter i frågan. Under 1960- och 1970-talen, när lagstiftningen i Sverige förändrades, deltog kyrkan aktivt i diskussionerna och debatterna. Genom åren har Svenska kyrkan betonat vikten av att tillhandahålla säker och laglig vård vid graviditetsavbrytande, samt att stödja kvinnors rätt att fatta egna beslut om sin reproduktiva hälsa.

Dock har en teologisk förankring ofta saknats i Svenska kyrkans hållning under de senaste decennierna.

Bibeln betonar livets helighet och det unika värdet i varje människa. Vi anser att Svenska kyrkan i högre grad bör lyfta fram vikten av det personliga samvetet och att söka Guds vägledning i svåra beslut. Här behöver kyrkan inta en mer aktiv roll.

Som kyrka är det av yttersta vikt att betona att allt liv är skapat av Gud och därmed har ett inneboende värde och helighet. Därför bör Svenska kyrkan vara aktiv i den offentliga debatten om fostrets rätt till liv. Samtidigt betonar den kristna etiken kärlek och omsorg om samhällets mest sårbara. Av den anledningen bör kyrkan också stödja kvinnor som står inför beslut om att avsluta en graviditet.

Vi menar att Svenska kyrkan har ett ansvar att ge etisk vägledning grundad i kristen teologi och tradition. Det innebär att hjälpa människor att reflektera över denna fråga ur ett kristet perspektiv. Detta är, enligt vår uppfattning, av största vikt.

Tredje kön – för skapelseordning och kyrkans tydlighet

Svenska kyrkan står i dag inför stora teologiska och etiska utmaningar. En av dessa är frågan om kön och identitet – en fråga där samhällets förändrade normer i allt högre grad påverkar även kyrkans hållning. Vi vill tydligt slå fast att kyrkan, så långt det är möjligt, måste stå fast vid en kristen, biblisk och traditionell syn på människan, skapad till man och kvinna.

Vi tror att människan är skapad till Guds avbild, till man och kvinna, och att denna dualitet är en del av skapelseordningen, inte ett mänskligt påfund. Svenska kyrkans uppdrag är inte att spegla samtida ideologier, utan att troget förkunna det som är givet av Gud. Förslag om att erkänna eller teologiskt bejaka ett "tredje kön" strider

mot Bibelns grundläggande människosyn och riskerar att fördunkla kyrkans budskap om människans värde, identitet och kallelse.

Vi vill vara tydliga med att Svenska kyrkan ska bekräfta varje människas värdighet, men det ska ske genom sanning i kärlek, inte genom anpassning till den politiskt aktivistiska tidsandan. Kyrkan ska inte bidra till teologisk förvirring, utan erbjuda andlig vägledning och trygghet i en tid präglad av identitetsosäkerhet.

Vi står för en kyrka som talar klarspråk, av kärlek och trofasthet.

En familjevänlig kyrka

Om Svenska kyrkan ska vara en kyrka i livets alla skeenden, vilket vi menar är viktigt, är det centralt att den engagerar sig i alla åldersgrupper. Alla i en familj ska känna sig välkomna i de gudstjänster, den undervisning, mission, diakoni och själavård som bedrivs. Församlingarna bör sträva efter en bredd i verksamheten, utan att ge avkall på att huvudgudstjänsten hålls på söndagen och att Bibeln och bekännelseskriterierna är fundament i kyrkans liv och lära. Vi anser att det är fullt möjligt att kombinera olika former av mässor och gudstjänster på ett rimligt sätt som möjliggör för barnfamiljer att ta sig till kyrkan, med tillgång till söndagsskola eller barnpassning. I kyrkans liv och verksamhet ska alla, från mormor och mamma till son och dotter, känna sig hemma.

Mot bakgrund av detta är det av stor vikt att Svenska kyrkan både står upp för den traditionella gudstjänsten och högmässan, och arbetar för att erbjuda söndagsskola eller andra former av barnundervisning under gudstjänsterna. Samtidigt bör man arbeta för en rik flora av gudstjänster, såsom musikandakter, temagudstjänster och familjegudstjänster, jämte de traditionella gudstjänstformerna. Det gäller även kommunikationsformerna, där närvaro på sociala medier och i de kommunikationskanaler som når yngre målgrupper är viktiga.

Vi ser även positivt på församlingarnas möjlighet att bedriva verksamhet för barn utöver gudstjänsterna, i form av öppna förskolor, barnkörer och annan verksamhet som kan betyda mycket för barnfamiljer och barnens kristna fostran.

Flera stift kämpar med nedåtgående siffror vad gäller antalet ungdomar som väljer att konfirmera sig. Det finns dock stift som lyckats vända trenden genom att tänka bredare och mer kreativt, till exempel genom samverkan med idrottsrörelsen så att fritidsaktiviteter kan kombineras med konfirmation, eller i kombination med en resa inom Sverige eller utomlands. Med rätt information och praktiska lösningar anpassade efter dagens förutsättningar, utan att för den skull göra avkall på budskapet, hoppas vi att fler vill söka sig till Svenska kyrkans konfirmandverksamhet. Konfirmationen är en unik möjlighet att samtala om existentiella frågor, hitta en gemenskap i kyrkan och få ta del av den kristna tron samt bekräfta sitt dop.

I större församlingar, eller om resurser kan avsättas, kan ett arbetssätt med en särskild ungdomspräst vara ett sätt att vända sig till unga. En relevant kyrka för alla gäller förstås också i samband med införandet av nya handböcker, psalmböcker och agendor. Samtidigt får vi inte förändra kyrkans gudstjänster och verksamheter i sådan utsträckning att mer kyrkovana församlingsbor, inte sällan äldre generationer, känner ett främlingskap till den kyrka de tillhört under många år.

Vi värnar om kärnfamiljen. I en tid av förändring och utmaningar står vi fasta i vår tro på att familjen är en välsignelse och en bärande pelare i både samhälle och församling. Bibeln talar tydligt om familjens betydelse. Redan från skapelsens början ser vi hur Gud formar familjen som en helig och livgivande ordning.

I kärnfamiljen ser vi egenskaper som speglar Kristi kärlek till sin församling. Det är vår övertygelse att familjen, byggd på trohet, kärlek och ansvar, är en Guds gåva att förvalta med vördnad. Vi står därför med övertygelse upp för kärnfamiljen, inte i polemik, utan i kärlek och trohet till Guds ord.

Israel – det heliga landet

Israel och det judiska folket har en central plats inom kristenheten, både i teologiskt och historiskt hänseende. För det första är Israel det heliga landet. Här finns Bibelns heliga platser och här utspelar sig många av de mest betydelsefulla händelserna i både Gamla och Nya testamentet, inklusive Jesu födelse, liv, död och uppståndelse. Det förbund som Gud slöt med Abraham och hans ättlingar är ett förbud till det nya förbund som upprättades genom Jesus Kristus. Detta innebär att Israels folk är de ursprungliga mottagarna av Guds löften. Israel har dessutom en fortsatt betydelse i nutid, inte minst i de eskatologiska händelser som förutsägs i Bibelns profetiska böcker.

Vi beklagar att Svenska kyrkan under det senaste halvsekllet har tagit avstånd från Israel och i stället anammat ett marxistiskt synsätt, där Palestina framställs som den utsatte David och Israel som den förtryckande Goliat. Detta är en ensidig och extrem politisk beskrivning som vi inte anser att Svenska kyrkan ska företräda.

Vi menar att det är av yttersta vikt att Svenska kyrkan engagerar sig i viktiga frågor som rör relationerna med Israel och det judiska folket. För det första anser vi att kyrkan inte under några omständigheter bör delta i bojkottaktioner mot Israel. Bojkottstrategier leder inte till konstruktiv dialog och bör därför inte förekomma.

Vi uppmuntrar Svenska kyrkan att be för fred i området. Bönen ger både andligt och moraliskt stöd till fredssträvanden i en region som länge varit präglad av konflikt.

Vi ser gärna ett starkare samarbete mellan Svenska kyrkan och kristna kyrkor samt organisationer i Israel.

Kyrkans arbete mot antisemitism

Det är en oroande utveckling som vi nu ser i Sverige och övriga Europa. Antisemitismen ökar och visar sig helt öppet på våra gator genom otaliga demonstrationståg sedan terrormassakern den 7 oktober 2023. Judar känner sig inte trygga i Sverige och vågar inte leva öppet med sin judiska identitet av rädsla för vad som kan ske.

Anmälningar om hatbrott med antisemitiska motiv har eskalerat. Att judar i Sverige inte vågar ta på sig religiösa symboler av rädsla för trakasserier eller känner djup oro

för att lämna sitt barn på en judisk skola, med risk att skolan ska utsättas för ett attentat, är djupt sorgligt. Vi anser att krafttag måste tas av alla aktörer inom civilsamhället, däribland Svenska kyrkan.

Den våg av antisemitism, ofta från människor med rötter i Mellanöstern, måste med alla medel stävjas. Vi anser att Svenska kyrkan behöver adressera antisemitismen särskilt, utan att i samma mening också tala om islamofobi.

Vi menar att Svenska kyrkan, med sina judeo-kristna rötter, ofta och modigt behöver stå upp för judiskt liv i Sverige.

Kyrkan mitt i byn – bildligt och bokstavligt

Församlingen är grundstommen i kyrkans organisation och den nivå där Svenska kyrkans liv, verksamhet och lära kommer till uttryck och möter människor genom de fyra grundverksamheterna: gudstjänst, mission, undervisning och diakoni. Begreppet "kyrkan mitt i byn" är fortfarande mer än ett symboliskt uttryck. Runtom i vårt avlånga land är den gamla sockenkyrkan, prästgården eller församlingshemmet ofta byns eller ortens naturliga samlingspunkt. På samma sätt har stadskyrkan i staden och domkyrkan i stiftsstäderna en central roll, både geografiskt och symboliskt. Även om församlingens politiska betydelse har minskat, i takt med att sekulära offentliga institutioner övertagit många av dess tidigare uppgifter och folkbokföringen inte längre är kopplad till församlingen, så är Svenska kyrkans många församlingar fortfarande viktiga samhällsinstitutioner nära medborgarna.

Under det senaste decenniet har stora organisations- och strukturförändringar präglat Svenska kyrkan. Många församlingar har slagits samman till allt större enheter. Äldre och historiska indelningar har brutits upp och gemenskaper har därmed försvagats, samtidigt som beslutsfattandet centraliserats och den lokala demokratiska förankringen i hög grad försvagats. Mot bakgrund av urbaniseringen och det minskade medlemsantalet i lands- och glesbygdsförsamlingar har detta i vissa fall varit nödvändigt av ekonomiska och organisatoriska skäl. I andra fall finns det goda skäl att kritiskt granska dessa sammanslagningar och deras konsekvenser.

Vi anser att utvecklingen med sammanslagningar av församlingar och pastorat är alltför långtgående och olycklig. Småskalighet och närhet bör eftersträvas i kyrkans organisation, i syfte att ge församlingsmedlemmarna största möjliga närhet, delaktighet och insyn i sin församling. Från att tidigare ha varit den lokala kyrkans predikant och själavårdare, med ansvar för dop, konfirmation och begravning, arbetar många präster i dag allt längre från sin församling. De tvingas i allt högre grad resa mellan olika kyrkor för att möta kraven från en modern och schemabaserad kyrklig organisation. Detta är delvis en följd av att prästen inte längre lever mitt i församlingen, då allt färre bor och arbetar i prästgården intill kyrkan.

Konflikten mellan den lokala kyrkans närvaro bland sina medlemmar och de starka ekonomiska och organisatoriska drivkrafter som styr utvecklingen är en ödesfråga för Svenska kyrkan. Om församlingen ska fortsätta vara den grundläggande enheten, med

stort pastoralt ansvar och handlingsutrymme mitt bland människor, får Svenska kyrkans centralisering inte gå för långt.

Kyrkan – en del av oss alla och allas våra liv

Svenska kyrkan är Sveriges folkkyrka, med en majoritet av landets medborgare som medlemmar. Den är i särklass det största trossamfundet, en av de största organisationerna i civilsamhället och en betydande arbetsgivare. Kyrkan är en stark och synlig kulturbärare, och en aktör av stor betydelse i vår mentalitet – närvarande genom livets alla skeden, både för den enskilda människan och för familjen. Vi betraktar därför Svenska kyrkans öde som en angelägenhet för alla svenskar. I århundraden har kyrkan varit en omistlig del av det svenska folkets liv, i såväl glädje som sorg, och är det fortfarande i dag.

En stor del av alla barn som föds döps in i den kristna, världsvida gemenskapen genom dopet i Svenska kyrkan. Redan från livets början ympas man in i en gemenskap och en värdegrund som man bär med sig genom livet. Under tonårstiden konfirmerar sig många för att bekräfta den tro de en gång döpts till. Ungdomsgrupper erbjuder en meningsfull fritid och ett stöd i en ofta orolig livsfas. När ungdomstiden övergår i vuxenliv vänder sig många åter till kyrkan för att vigas till äkta makar och inför Gud lova varandra trohet. "Allt fick sin vinning i kyrkans famn", heter det i psalmen *Fädernas kyrka*, inte minst brudgummens löfte till sin brud. Kvinnor och män mitt i livet, liksom yngre och äldre, lockas till någon av de många körer som verkar under kyrkans tak och som samlar hundratusentals körsångare. När livet når sin slutpunkt och någon går till sin sista vila, är Svenska kyrkan där för att ge den som en gång döptes in i livets gemenskap ett värdigt avslut. Nära och kära samlas åter vid altaret, kanske med nästa generation närvarande, i en historisk länk. Från vaggan till graven finns hon där: kyrkan.

Svenska kyrkan som sammanhållande kraft och kulturbärare

Svenska kyrkan har under århundraden format och formats av det svenska samhället. Kyrkans historia är nära sammanflätad med nationens, vilket har gett upphov till en kristen kulturtradition som är både djupt svensk och en del av ett större europeiskt sammanhang.

Den svenska reformationens milda karaktär har satt spår i gudstjänstliv, kyrkomusik, högtider och byggnadskonst. Särpräglade traditioner, som till exempel lucia, midsommar och kyrkliga skolavslutningar, vittnar om hur kristendomen har förädlats i samspel med svensk natur, folklynne och historia. Dessa traditioner bör bevaras och prioriteras.

Vi anser att Svenska kyrkan i högre grad bör bejaka sin roll som kulturbärare. Det kristna kulturarvet, både materiellt och immateriellt, ska vårdas, lyftas fram och göras tillgängligt. Kyrkan bör ta initiativ till exempelvis ett nationellt kyrkohistoriskt museum, värna körsången och musikens roll samt delta mer aktivt i firandet av nationaldagen och andra kristna högtider.

Sverige är en sekulär stat, men inte en sekulär nation. Därför har kyrkan en viktig uppgift i att förmedla det kristna kulturarvet till kommande generationer, inte minst genom skolavslutningar och andra publika sammanhang.

För att bevara detta arv krävs också skydd av kyrkobyggnader, hög kyrkoantikvarisk ersättning och ökad vaksamhet mot kulturarvsbrott. Att sälja kyrkor till samfund med annan religiös bakgrund bör undvikas, då det riskerar att skapa splittring i samhället.

Vi vill se en Svenska kyrkan som med stolthet och ansvar förvaltar sitt unika arv, ett arv som tillhör hela det svenska folket.

Det kristna kulturarvet har tjänat Sverige väl och är djupt rotat i vår kultur, våra traditioner och sedvänjor. Vår kristna värdegrund ligger till grund för vår rättsuppfattning och lagstiftning. Sverige har varit ett kristet land i över tusen år. Få andra idéer och institutioner har varit lika betydelsefulla för formandet av den svenska kulturen som kristendomen och Svenska kyrkan. Det svenska språket, konsten, litteraturen, filosofin, moralen, traditionerna, arkitekturen och musiken är alla exempel på uttryck som har varit och fortfarande är starkt färgade av vårt kristna arv. De kristna traditionerna är fortfarande en självklarhet för de flesta och fungerar som en sammanhållande kraft i samhället, då familjer samlas för att fira såväl jul, påsk och pingst som allhelgonahelgen.

Att ha kunskap om och förstå det svenska kristna arvet är en viktig nyckel till att förstå vårt lands historia och kultur. I dag råder det tyvärr en viss ängslighet, till och med inom Svenska kyrkan, att tydligt uttrycka och värna det kristna arvet, av rädsla för att kränka människor med annan trosuppfattning. Men att värna ett långvarigt arv och vår nationella identitet, och att låta människor bli en del av denna gemenskap, är enligt vår mening motsatsen till att kränka, och är fullt förenligt med religionsfrihetens grundprincip. Denna princip innebär å ena sidan rätten att utöva religion, och å andra sidan rätten att avstå från religion. Varje människas personliga trosuppfattning måste respekteras, men utan en sammanhållande gemenskap som är historiskt och kulturellt förankrad riskerar samhället att falla isär, något vi ser tydliga tecken på i dagens Sverige.

I dag har många barn och ungdomar, oavsett svensk eller utländsk bakgrund, en bristande kontakt med kyrkan och låg kunskap om vårt kristna kulturarv samt innebörden av våra kristna traditioner, helger och högtider. På vissa håll i landet pågår satsningar för att nå ut till skolor och informera om innebörden av högtiderna, men vi anser att mer måste göras innan kunskapen om vårt kristna kulturarv och våra djupt förankrade traditioner går förlorad. Vi anser därför att Svenska kyrkan bör göra en särskild satsning på att pedagogiskt förmedla kunskap om våra kyrkliga helgdagar och traditioner, i form av en kyrklig kulturkanon, och marknadsföra detta både i sociala medier, i församlingar och i samverkan med skolor.

Tid för tro och tydlighet – Svenska kyrkans identitet

Det svenska samhället har genomgått stora förändringar, där traditioner och normer har utmanats och försvagats. Kyrkan har också påverkats av denna utveckling. Vi vill åter betona värden som tro, tradition, trygghet och kontinuitet för att erbjuda en fast punkt i ett alltmer ytligt och osäkert samhälle.

I sin iver att vara politiskt korrekt och att inte kränka personer med annan trosuppfattning har Svenska kyrkan blivit alltmer otydlig i sin kristna identitet. Vi menar att kärleken till alla människor, oavsett tro och bakgrund, är grundläggande i den kristna tron, men det innebär inte att kyrkan ska vara otydlig i sitt kristna budskap. Tvärtom. Svenska kyrkan ska stå upp för sin frihet att tro på och sprida det kristna budskapet, vilket den också har en plikt att göra. Budskapet om Jesu kärlek och förlåtelse, som öppnat vägen till Gud, är centralt för hela den kristna tron och dess existens. Det är ett budskap som har förändrat livet från grunden, inifrån och ut, för miljontals människor världen över.

Därför är det sorgligt när företrädare för Svenska kyrkan gör uttalanden som ger intryck av osäkerhet kring hur man ska tala om jungfrufödseln, synen på Jesus och Muhammed, om Jesus är Guds son samt andra centrala delar av tron. Detta har lett till att vissa medlemmar känner osäkerhet kring huruvida Svenska kyrkan i praktiken står upp för den evangelisk-lutherska tron, där Jesus är central, så som det står i kyrkoordningen, eller om kyrkan har reducerats till en allmänpolitisk och religiös samlingsplats. Osäkerheten om vad kyrkan står för, och besvikelsen över dagens inriktning, gör att medlemmar lämnar kyrkan.

I en tid av psykisk ohälsa och en svår verklighet för många barn och unga är det särskilt viktigt att tydliggöra skillnaden mellan världslig och andlig makt. Svenska kyrkan har en unik roll i att vägleda och förmedla själslig frid, livsmod och framtidstro, vilket ger kyrkan ett värde i sig, bortom politiska prioriteringar.

Diskussionen om Svenska kyrkans identitet, organisation och prioriteringar är viktig, särskilt i ljuset av kritik och medlemstapp de senaste åren. Kyrkan agerar ofta politiskt, vilket har påverkat både dess självbild och medlemmarnas förtroende. Studier visar att medlemmarna vill att kyrkan i första hand ska prioritera hjälp till utsatta, själavård och spridning av det kristna budskapet, före klimatfrågor och samhällsdebatt.

För en trofast kyrka i en sekulär tid

Svenska kyrkan står på många sätt vid ett vägskäl. Sverige har alltmer utvecklats i en sekulär riktning, och kyrkans röst i denna fråga har till stor del tystnat i det offentliga rummet. Det vill vi ändra på. Vi ser med oro hur sekularismen inte bara präglar det svenska samhället, utan delvis också genomsyrar Svenska kyrkans verksamhet, språk och självförståelse.

Svenska kyrkan är inte en opinionsbildare bland andra. Vår tro får inte tystna av ängslighet eller kompromissas bort av rädsla för att väcka anstöt. Vi säger nej till sekularismens grepp om kyrkan.

Vi vill att Svenska kyrkan ska tala tydligt om kristna värderingar i samhällsdebatten och undvika att anpassa sig efter politiska ideologier eller bli ett eko av samtidens åsikter. Svenska kyrkan ska betona vikten av tro, omvändelse och relationen till Jesus Kristus, och erbjuda en alternativ gemenskap till den individualistiska och sekulära kultur som till stora delar råder i samhället.

Den svenska psalmboken – ett kitt som förenar

En av Sveriges mest lästa böcker är den svenska psalmboken. Nu arbetar Svenska kyrkan med att ta fram en ny psalmbok, en historisk kyrkomusikalisk och nationell händelse. Det är också unikt i det avseendet att hela svenska folket har getts möjlighet att skicka in psalmer som man önskar se inkluderade i denna gemensamma, levande kulturskatt. Psalmboken finns i många svenska hem och är en konkret illustration av hur djupt integrerat kyrkans liv och lära är i den svenska folkkulturen.

Miljöer, målande beskrivningar, flora och fauna samt seder och bruk som återspeglas i många psalmer, ofta indelade efter årstider och högtider, är i många fall sprungna ur just denna samling. Melodin kan vara en folkmelodi, och texten en spegling av människors liv och arbete i det svenska landskapet. Vid sidan av detta finns uttryck för den världsvida kristna gemenskapen samt lånade melodier och texter från närbesläktade länder och kulturella miljöer.

För oss är det viktigt att största möjliga hänsyn tas till kontinuitet, kristen tro och tradition, liksom till det musikaliska arvet och innehållet i den nuvarande psalmboken, i det pågående arbetet. Det är också avgörande att psalmboken fungerar väl i liturgin och är tillgänglig för människor, såväl vana som ovana psalmsångare, för att främja samhörighet och delaktighet i detta levande kulturarv.

Eftersom Svenska kyrkan är den svenska majoritetskyrkan och en folkkyrka, är det viktigt att man på ett genomtänkt sätt vänder sig till den breda allmänheten i revideringen. Det bör göras till en nationell angelägenhet, med samlande initiativ på stifts- och församlingsnivå.

Kyrkans liturgi, lära och undervisning

En av Svenska kyrkans absolut mest centrala uppgifter är att undervisa och förkunna Bibeln och det kristna budskapet, där tron på Jesus står i centrum. Det kristna budskapet om förlåtelse och försoning med Gud genom nåd, tack vare Jesu död och uppståndelse, är ett starkt budskap som skiljer sig från religioner där tvång och straff betonas. Detta unika budskap är något som Svenska kyrkan behöver vara ännu stoltare över och förkunna tydligare, i stället för att tona ned.

Vi är av uppfattningen att Svenska kyrkans lära tydligt ska vara förankrad i Bibeln, bekännelseskriterierna och den kyrkliga traditionen. Samtidigt förespråkar vi inte en bokstavstrogen eller fundamentalistisk tolkning av den kristna läran.

Förändringar av liturgin bör endast ske med varsamhet och präglas av respekt för Svenska kyrkans egenart, den kyrkliga traditionen och kärnan i det kristna budskapet. Sådana förändringar bör alltid föregås av en djupgående dialog.

En förändring vi tidigare förespråkade, och gärna ser genomförd, är att Svenska kyrkan, i likhet med Anglikanska kyrkan, genom en förändring av handboken möjliggör införandet av gudstjänster med tacksägelse för att ett barn har fötts eller adopterats.

Språket är en förbindande länk mellan generationer, levande som döda, och en nyckel till samhällsgemenskap och delaktighet. I syfte att underlätta assimileringsprocesser bör svenska, med undantag för de nationella minoritetsspråken, vara det primära gudstjänstspråket inom kyrkan. Att kyrkan i missionssyfte tar fram texter som introducerar kristendomen på olika invandrarspråk är däremot något vi stödjer och anser vore positivt.

Kyrkan som etisk, social och diakonal kraft

Många människor i vårt samhälle lider i dag av andlig, fysisk, social eller ekonomisk nöd. Utvecklingen går dessvärre inte åt rätt håll, med en ökande psykisk ohälsa, framför allt bland äldre och unga. Vi ser ett växande antal fattigpensionärer, en tilltagande förekomst av hot och våld, samt ett i allmänhet alltmer fragmenterat samhälle. Det är tyvärr uppenbart att stat och kommun inte alltid förmår att ge rätt stöd till de mest utsatta.

Kyrkan bör genom sin diakoni prioritera att ge dessa människor andlig vägledning, stöd, trygghet och mänsklig gemenskap. Svenska kyrkans anställda och ideella krafter möter ofta människor i utsatta livssituationer. Inte minst den församlingsvårdande personalen har ett särskilt uppdrag att möta människors svårigheter och förmedla lindring och värme.

Kyrkan finns där människor finns, med en utåtriktad verksamhet, i såväl kyrkans lokaler som vid lärosäten, äldreboenden, sjukhus, försvarsmakt och andra offentliga miljöer. Insatser görs för sjuka, hemlösa och socialt utsatta genom exempelvis hembesök, sorgegrupper eller enskilda samtal. Det kan också handla om stöd till missbrukare och familjer i kris, där en utomstående hjälparende hand kan vara avgörande. Vid många skolor finns skolpräster som stöd för unga, vilket är särskilt värdefullt i en tid då psykisk ohälsa bland unga ökar. För vissa kan kyrkan vara den enda kontaktpunkten, där mötet med en präst eller diakon, som har tystnadsplikt, blir avgörande. Svenska kyrkans närvaro och samverkan med samhällets offentliga institutioner har ett stort värde, som är värt att värna och vidareutveckla.

Svenska kyrkan bör genom sin diakoni prioritera att ge vissa särskilt utsatta människor andlig vägledning, stöd, trygghet och mänsklig gemenskap. Ensamma och socialt isolerade äldre, brottsoffer och unga som lider av psykisk ohälsa eller människor som lever under hedersrelaterat förtryck är grupper som vi gärna ser få en mer

framskjuten plats i kyrkans sociala arbete. Kyrkan bör också tydligt arbeta för att försvara, förklara och stärka moral, etik och goda, ansvarsfulla relationer, inte minst äktenskapets och familjens ställning i samhället. Äktenskapsrådgivning och familjevänliga aktiviteter bör ges hög prioritet. Betydelsen av trohet och ansvar i relationer bör lyftas fram. Kyrkan ska på alla sätt motsätta sig månggifte och andra försök att underminera äktenskaps- och familjebegreppet. Svenska kyrkan bör dessutom aktivt lyfta fram familjelivets positiva värden och vara en röst i samhällsdebatten om livets etiska frågor, från början till slut.

Asylsökande med kristen tro och bakgrund utsätts ibland för hat och hot i det svenska mottagningssystemet. Alla former av hat, hot och våld är naturligtvis oacceptabla, och som landsomfattande folkkyrka har Svenska kyrkan ett särskilt ansvar att agera, inte minst när kristna bröder och systrar utsätts systematiskt.

En demokratisk kyrka

Svenska kyrkan ska vila på demokratisk grund och vara organiserad enligt demokratins principer. Systemet med demokratiska val till kyrkans beslutande församlingar bör bevaras. Svenska kyrkan och dess anställda ska vara ett föredöme genom att visa respekt för demokratiskt fattade beslut samt för samhällets lagar och regler. Civil olydnad bör inte accepteras som en del av kyrkans verksamhet. Ett exempel på detta är de fall där kyrkans anställda, under arbetstid, har ägnat sig åt att gömma personer som vistas illegalt i Sverige.

På samma sätt som kyrkan konsekvent tar avstånd från nazistiska och rasistiska idéströmningar, bör den inte heller, under några omständigheter, legitimera antikristna eller icke-demokratiska läror såsom islamism, anarkism, syndikalism, kommunism eller revolutionär socialism genom att ingå i gemensamma nätverk, manifestationer eller organisationer tillsammans med grupperingar av detta slag.

Svenska kyrkan som arbetsgivare och förvaltare

Svenska kyrkan är Sveriges största kyrka, med majoriteten av det svenska folket som medlemmar och med 1000-åriga rötter i landets historia. Kyrkan verkar över hela Sverige och har ett stort ansvar som myndighet, kulturbärare och social kraft. Den är dessutom en av landets största arbetsgivare, med över 20 000 anställda. Den långa och betydelsefulla historien innebär att kyrkan, liksom andra samhällsaktörer, står inför utmaningar i det moderna samhället. Detta prövar både kyrkan som institution och dess anställda, särskilt mot bakgrund av olika tolkningar och fromhetsriktningar.

Kyrkan bör vara ett föredöme som arbetsgivare, men i dag förekommer tyvärr alltför många arbetsplatskonflikter och anmälningar till Arbetsmiljöverket. Detta är en realitet som Svenska kyrkan måste ta på största allvar. Förbättringar av den psykosociala arbetsmiljön kräver kraftfulla och långsiktiga insatser. En tydligare roll- och ansvarsfördelning mellan exempelvis kyrkoherde och kyrkoråd är viktig, liksom

utbildning i arbetsrätt för förtroendevalda och en kvalitativ introduktion för nyvalda i kyrkans inre liv och lära.

Under de senaste decennierna har det inom Svenska kyrkan förts diskussioner om moraliska och etiska värdefrågor, där tydliga skiljelinjer finns mellan klassiskt kristna uppfattningar och mer postmoderna, socialistiska eller liberala perspektiv. Vissa präster och kyrkoherdar upplever en konflikt mellan att stå upp för en klassisk kristen tro och att anpassa sig till samhällsutvecklingen, och känner sig utsatta för negativ press eller mobbning om de inte följer den rådande politiska linjen. Detta är, enligt vår mening, fullständigt oacceptabelt.

Svenska kyrkan behöver visa respekt för präster oavsett fromhetsriktning och främja en öppen och respektfull dialog. Konflikter uppstår när präster upplever att deras övertygelser kolliderar med den politiska majoriteten inom kyrkan. Svenska kyrkan bör vara en lyhörd arbetsplats och använda medarbetarundersökningar för att få bättre förståelse för prästers arbetsmiljö och karriärmöjligheter. Beslut om omorganiseringar bör föregås av dialog, och kyrkan ska vara ett föredöme i att skapa arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning. Det är av yttersta vikt att motverka diskriminering och visa respekt för olika åsikter inom kyrkan.

Svenska kyrkans skapelseteologi – natur- och kulturvård

Svenska kyrkan är en stor och viktig markägare i Sverige, med omfattande jord- och skogsinnehav. Kyrkan betonar omsorg om skapelsen, förvaltarskap och hållbarhet i sin förvaltning, med hänsyn till ekonomi, ekologi och etik. Den har därmed både ett stort ansvar och en unik möjlighet att främja natur- och kulturvård. Kyrkan strävar efter att bevara biologisk mångfald och använda hållbara metoder vid skogsbruk.

Svenska kyrkan ska därför inta en tydligt kritisk hållning till storskalig etablering av vindkraftverk, eftersom dessa kan påverka naturvärden och djurliv negativt. Utbyggnad av vindkraft på kyrkans mark och i dess skogar bör därför undvikas.

Svenska kyrkan bör också centralt stödja stiftens i deras miljö- och hållbarhetsarbete. Med gemensam vilja och samordnade strategier kan detta arbete utvecklas ytterligare. Varsamt brukade skogsområden och kulturlandskap bidrar till såväl ekologi och ekonomi som rekreation. Ett ökat fokus på naturvård gynnar miljön och har även självavårdande effekter.

Natur- och kulturvärden hänger ofta samman, och brister i det ena påverkar ofta det andra negativt. Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen har konstaterat att hänsynen till fornlämningar och kulturarv inom skogsbruket brister. Årliga inventeringar visar att närmare hälften av de undersökta lämningarna skadas i samband med skogsbruk, vilket är ett brott mot kulturmiljölagen. Detta är enligt oss oacceptabelt.

Svenska kyrkan ska vara ett föredöme i att skydda kulturarvet genom att följa råd, riktlinjer och aktuell forskning, i samråd med myndigheter och stift. Ett nationellt strukturerat arbete med en nollvision för skador på kulturlämningar bör införas. Kyrkan ska även vara ett föredöme som förvaltare av jord och kapital, genom etiskt

försvarbara investeringar och upphandlingar. Hela kedjan av underleverantörer bör agera etiskt, och produkter som orsakar djurlidande ska undvikas.

Utredning om valsystem

I vår kyrkopolitik har frågan om kyrkans oberoende från partipolitiska dagsintressen alltid varit central. Detta för att Svenska kyrkan ska vara fri att ägna sig åt sitt grundläggande uppdrag. Många av de frågor som den nuvarande majoriteten i Kyrkomötet driver hör snarare hemma i partipolitiska agendor inför valen till riksdag, regioner och kommuner. Vårt engagemang handlar om att frigöra Svenska kyrkan från Socialdemokraternas, Centerpartiets och andra vänsterliberala intressens förändringsiver, och ge kyrkan ro att få vara kyrka.

Svenska kyrkan behöver ro att vara just en kyrka, inte en megafon för partipolitisk aktivism med tydlig slagsida, eller en metapolitisk plattform för icke-kyrkliga intressen. Kyrkan måste kunna fokusera på sina grundläggande uppgifter och få stabilitet i bejakandet av den klassiska liturgin som länge varit gällande inom Svenska kyrkan. I stället bör kyrkovalsfrågorna handla om vad som ryms inom ramen för kyrkans unika historia och levande verksamhet som kyrka. Detta syfte skulle möjligen kunna förverkligas genom andra, fler eller nya sätt för medlemmarna att välja sina företrädare.

Därför förespråkar vi en utredning om alternativ till det nuvarande valsystemet för Svenska kyrkans beslutande församlingar. Hur ett nytt system skulle kunna se ut och utformas behöver avgöras genom en landsomfattande dialog och ett genomgripande utredningsarbete inom kyrkan. Det är viktigt att långsiktigt stärka de engagerade medlemmarnas inflytande och minska de dagspolitiska kastvindarnas påverkan på kyrkan.

Vår teologiska utgångspunkt

Sverigedemokrater i Svenska kyrkan är en nomineringsgrupp som samlar Sverigedemokrater aktiva inom kyrkan. Vårt mål och syfte är att verka för att kyrkan ska få ro att vara just kyrka. Den sekularisering som aktivt och destruktivt avkristnat kyrkan inifrån behöver därför motverkas. Vi vill att kyrkan ska återgå till den ursprungliga förståelsen av kristen tro och tradition.

Vår teologiska utgångspunkt är den klassiska kristna tron där Guds heliga skrift, Bibeln, från begynnelsen och skapelsen till uppenbarelsen och återkomsten, med dess tydliga judeo-kristna rötter, är kyrkans och den kristna trons fundament och hjärta. Bibeln är grundläggande för hela det västerländska, nordiska och svenska samhället. Den kristnade nationen Sverige, folkkyrkans och de kristna församlingarnas inympade position i det heliga landet Israel behöver därför framgå ur ett eskatologiskt tidsperspektiv. Förbundet motverkar därför antisemitisk ersättningsteologi, islamisering av kyrkan och synkretism i interreligiösa utbyten. Istället bör en inomkristlig ekumenik vara vägledande och stödet till förföljda kristna prioriteras.

Vi utgår också från en ecklesiologisk syn om att hela samfundets övergripande uppgift ligger nedlagd i Jesu missionsbefallning och är existentiell för kyrkan och församlingen. Därigenom ska kyrkans alla verksamheter bidra till att evangeliet om Jesus delas i Sverige samt ett levande kyrkoliv mitt i samhället som skapar en sammanhållande kraft som får blomstra och vidareutvecklas. Dessa gemenskaper bör vara tillgängliga för alla. Det kyrkliga kulturarvet är en självklar del av majoritetskulturen och måste omhändertas enligt den kristna förvaltarskapstanken.

Sverigedemokrater
i Svenska kyrkan